

ПРОБЛЕМА ЛЮДИНИ У ФІЛОСОФІЇ

КОСТКА Марина, здобувач вищої освіти

спеціальність 073 Менеджмент

Миколаївський національний аграрний університет

Анотація: проблема людини у філософії зосереджується на питаннях її природи, свідомості, сенсу існування та місця у світі. Філософи досліджують сутність людини, її моральні обов'язки, свободу вибору та взаємовідносини з іншими людьми, суспільством і природою, особливо в умовах сучасних технологічних змін.

Ключові слова: сутність людини, природа людини, сенс існування, самопізнання, свідомість.

Сучасні філософські підходи до проблеми людини відзначаються інтердисциплінарністю та багатовимірністю. Технології, суспільні зміни та нові виклики створюють умови для переосмислення традиційних понять і відкриття нових горизонтів у дослідженні людини.

Головна проблема людини у філософії полягає в пошуку відповіді на питання про сутність людини, її природу, сенс існування, свободу і місце у світі. Філософія досліджує, що визначає людину як унікальну істоту, як вона співвідноситься з природою, суспільством та іншими людьми. Важливими аспектами є також питання про мораль, смерть, пізнання і щастя [1].

У сучасних філософських дослідженнях стосовно природи людини мислителі зосереджується на таких питаннях, як сутність людського існування, свобода волі, етика, ідентичність та взаємодія людини з технологіями. Останні роботи досліджують вплив цифровізації на людську самосвідомість, зміну соціальних відносин та природу свідомості. Велика увага приділяється взаємозв'язку людини з природою, екологічним та етичним аспектам техногенних змін.

Проблема людини у філософії полягає в дослідженні її сутності, походження, сенсу існування та взаємозв'язку з навколишнім світом. Мета дослідження — зрозуміти природу людини, її роль у світі, а також питання свободи, відповідальності, етики та самопізнання [2].

Завдання досліджень включають: аналіз онтологічних та екзистенційних аспектів буття людини; вивчення свідомості, свободи волі та морального

вибору, розгляд соціальних і культурних факторів, що впливають на формування особистості.

Проблема людини у філософії стосується питань сутності, призначення та сенсу існування людини, зокрема пошуку відповідей на питання – що робить людину людиною, якою є її природа (біологічна, соціальна, духовна); як співвідносяться свобода і відповідальність – питання свободи волі, морального вибору і відповідальності за свої дії; пошук відповідей на питання про мету існування та духовне самовдосконалення; людина і суспільство – взаємодія індивіда і соціуму, соціальні ролі, права та обов'язки; смерть і безсмертя – роздуми про смерть і можливе існування після неї [3].

Ці теми більш детально висвітлено і досліджуються в різних філософських течіях, включаючи філософську антропологію, екзистенціалізм, феноменологію, соціальну філософію, етику тощо.

Філософська антропологія залишається основним напрямком дослідження людини. Вона вивчає сутність людини, її природу, структуру та існування. Сучасні філософи часто інтегрують дані біології, психології, когнітивних наук для вивчення еволюційних та нейрофізіологічних основ людської поведінки. Зокрема, обговорюються питання про те, чи є людина автономною та свідомою істотою, чи лише наслідком взаємодії нейронних процесів.

Проте останнім часом до традиційних наук про людину додалися такі напрями як постгуманізм і трансгуманізм, які вивчають можливості використання технологій для вдосконалення людини, як фізичного, так і ментального. Постгуманізм, своєю чергою, ставить під сумнів традиційні уявлення про людину як автономного суб'єкта, наголошуючи на взаємозалежності між людиною, технологіями та іншими формами життя. Філософи обговорюють питання про те, як технології змінюють не лише тілесність людини, а й її свідомість та ідентичність.

Отже, проблема людини у філософії полягає у вивченні її природи, сенсу існування, свободи, відповідальності та місця у світі. Філософи досліджують,

що визначає сутність людини, її свідомість, етику та роль у суспільстві та космосі. Висновок полягає в тому, що людина — це істота, яка постійно шукає відповіді на питання про своє буття і сенс життя, прагнучи до самопізнання, розвитку та самореалізації.

Література

1. Крекотень К., Шуба В. Проблема цінностей у філософії: thesis. 2017. URL: <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/65817> (дата звернення: 25.09.2024).
2. Солоділова О. В. ПРОБЛЕМА СПРИЙНЯТТЯ У ФІЛОСОФІЇ Т. АДОРНО. *Актуальні проблеми філософії та соціології*. 2022. № 32. С. 114–118. URL: <https://doi.org/10.32837/apfs.v0i32.1036> (дата звернення: 25.09.2024).
3. Чорна Л. Рецензія на навчальний посібник для студентів творчих спеціальностей "Філософія культури: основні поняття, напрямки, персоналії". Київ; Чернівці, 2020, підготовлений авторським колективом викладачів НМАУ ім. П.І. Чайковського. *Вища освіта України*. 2020. № 3 (78). С. 87–88.

Abstract: the problem of man in philosophy focuses on questions of his nature, consciousness, meaning of existence and place in the world. Philosophers explore the essence of man, his moral duties, freedom of choice and relationships with other people, society and nature, especially in the conditions of modern technological changes.

Key words: human essence, human nature, meaning of existence, self-knowledge, consciousness.

*Науковий керівник – СУРІНА Ганна,
к. філос. н., ст. викладач кафедри економічної теорії
і суспільних наук,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв*